

Megjelen hétfőn és tisznap után napokon

Előfizetési árak:

Table with subscription rates for different durations and locations.

Hirdetések díja:

8 hasábos posztos egy soros hirdetésnél 6 kr., minden következőnél 4 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:

Arad-országi egyesült vasutak palotájában.

Kiadóhivatal:

Arad-országi egyesült vasutak palotájában van, hova a hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

Meghívás.

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsági tagjainak f. é. november 17-én leendő választása tárgyában a szabad-elvű párt nagy választmányát és a pártnak mindazon tagjait, kik a párt jelöltjeinek megválasztása iránt érdeklődnek, a szükséges teendők megállapítása végett f. é. október 31-én délután 4 órakor a „Krispin-féle” teremben tartandó értekezletre meghívja:

Aradon, 1889. Október 28.

Az elnökség.

Európa Ázsiában.

Bécs, október 27.

Ha valaki alkalmas és jogosult arra, hogy a modern európaiság képviselőjének, sőt inkarnációjának tekintse, úgy II. Vilmos császár az. Hatalmas birodalma s ezzel ő maga, egész erejéket a legmodernebb politikai s állami problémák megoldásának szentelték s mindenben, a mi a gyakorlati alkalmazást érinti, az előre és felfelé törekvő nemzetek élén haladnak, ha egyelőre csak próbaképpen is. Ez nem azon czéltől lett mondva, hogy talán mélyértelmű analízisek és filozofiai világboldogító dedukciók fűzessenek hozzá, hanem egyszerűen azon okból s azon czéltől, hogy kifejtjük, mily értelemben fogják fel az itteni politikai körök a német császár keleti utazását.

Pusztá smítasz lenne, s még hozzá igen naiv, ha az athéni nászünnepeket a császári utazás egyetlenné indító okának és a konstantinápolyi látogatás utazás alkalmi aközszorimának akarnák tartani. Való igaz, hogy II. Vilmos császár családi érzése angliai utazása óta és azóta, hogy fiú szívével egészen feltárta magasszemmel anyja előtt, felette élénk lett s nem szenved kétséget, hogy teljes szívvel nyújtja nővérének az örömet s megtiszteltetést esküvőjén való jelenléte által; csak hogy tisztán emberies indokok mellett egy magas politikai ok is vezeti a fiatal császárt, mint azt ő maga sem titkolja,

és ő Abdul Hamid szultánt látni nemcsak fogja, hanem a kárja is, lekötelezni akarja őt, a barátság, a kölcsönös megértés és bizalom kötelékével akarja őt, a mai ázsiaság legelőkelőbb képviselőjét magához, a modern Európához fűzni.

Az európai gondolkodás fénye pedig, melyet a német császár a Bosphorus partjaira visz, el fog terjedni a vén kontinens összes keleti és déli határain és különösen az egész Balkán-félszigetet fogja megvilágítani ama szellemmel, mely legkiválóbb tartalmát képezi a harmas-szövetségnek, a legbecseletesebb, legőszintébb békeszeretnek, a szabad, de e mellett a mások jogos igényei iránt legkíméletesebb nemzeti fejlődésnek, az állandó, folytonos, de jól meggondolt haladásnak szellemével.

Nem tudjuk, igaz-e, a mit különben nem rosszul értesült lapok beszélnek, hogy tudniillik a császár berlini látogatásakor Vilmos császár közlését közeli konstantinápolyi utjáról tetszéssel fogadta s felkérte császári rokonát, hogy Abdul Hamid szultánt biztosítsa az ő rokonszenvéről és nagyrabecsüléséről is. De az az egy nem szenved kétséget, hogy a német császár baráti látogatása Sztambulban a szultánra nézve már magában vére sem jelenthet mást, mint biztosítékát annak, hogy Oroszország ez idő szerint mit sem akar tőle, hogy Abdul Hamid számithat rá és bizhatik abban, hogy a harmas-szövetségben elpusztíthatatlan védőt talált Oroszország vagy bármely más állam minden olyan kísérlete ellen, melynek az ottomán birodalom materiális vagy morális integritásának sértése lenne a czélja.

De ugyanezt a védelmet megtalálja minden más Balkán-állam is a hatalmas békéliga árnyékában, feltéve, hogy a nemzetközi szerződéseket s önmagát respektálja, hogy elég európaizmus van benne, hogy nem elbizakodott és nem táplál oly aspirációkat, melyekhez nincs joga és másrészt nem alacsonyul le annyira, hogy a saját méltósága és boldogulása árán idegen érdekek vak eszköze legyen. Ezt keresi Európa Ázsiában s remélhetőleg meg is fogja találni.

A „Nemzet” a Falk beszédéről. A „Nemzet” így méltatja Falk aradi beszédét: A Nagyváradon, Jászberényben és Békéscsaba városában tartott beszámolóhoz méltán sorakozik Falk Miksának, pártunk e kitünőségének aradi beszámoló beszéde. Méltán sorakozik pedig nemcsak annál fogva, hogy ki mondta e beszédet, de annál fogva is, a mit mondott és hogy a n mondta. Nemesok politikai szónoklatnak nagyrésztékü, de kortörténeti olvasmányának is igen becses az aradi beszámoló beszéde, mert mindazt, a mi a véderövíta kezdete óta minálunk a parlamentben, a kormány kebelében s az országban történt, világosabban, tárgyilagosabban, nyugodtabb és elfogulatlanabb elmével, részrehajlatlanabb igazságszeretettel Klíó sem thatta volna meg, mint a hogy az aradi választókörzség előtt az eloquens képviselő eladta: Most, hogy a mesterségesen felkorpácsolott szenvedélyek lecsillapultak s a nyugodt elmék tisztá itéletre képesek; küzdelmes idők higgadt rajzát, eltörtött epizodok világos és hű képét, méltatlan vádak igazságszerető mérlegelését annál nagyobb mértékben fogja élvezetni a nagy közönség, mely bőséges kártyát nyer a Falk beszédének figyelmes átolvasására fordított időért. Es az egészleges magyar körvélemény [fej]lődése, alapos tájékozottsága és tisztá itélet alkotása érdekében mi sem kívánatosabb, mint hogy az aradi beszámoló az egész országban minden művelt ember, kik közügyekkel foglalkoznak, figyelemre méltassanak, mert megvagyunk győződve, hogy az e beszámoló által tárgyalt kérdésekben eddig egyoldalúan informált nagy praekoncepta opiniókban szenvedő emberek is, feltéve, hogy szándékosan nem zárkóznak el az érvek elől, Falk szavaiból ki fogják érezni az igazság szavát és erejét.

Természetes, hogy Falk beszédének részleteit, a politikai tényeket azon férfiú egyénisége, mint központ köré csoportosítsa, a ki nemcsak kormányelnöki és pártvezéri minőségénél fogva amugy is előtérben áll, de kit még inkább tett czélponttá a végtelékig menő ellenzéki hajszá,

Falk által igen találóan használt ama jel-szava is: „Thut nichts, der Jude wird verbrannt!”

Ez bántja nagyon a „mérsekelte” ellenzék vezérközlönyét, mely e fölötti rosszul palástolt mérgét egy Galgenhumor-féle szatirikus vezércikkben önti ki. No erre igazán, nehéz szatírárt nem írni vissza, de kíméletsek akarunk lenni és nem tesszük. Csupán azt konstatáljuk, mint rendkívül jellemzőt, hogy Falk hatalmas beszédére, mindvégig tárgyilagos és tartalmas érveire a „Pesti Napló” még csak meg sem kísérelte, bárcsak egy árva ellen-argumentummal felelne, hanem teszi magát, mintha igen jó kedvű volna és nagy mértékben komikusnak találja az aradi beszámólót. Hát, mi nem szivesen rondjuk el laptársunk jó kedvét és örömet, mert amugy is oly kevés és kevés szer kínálkozik rá oka. De, a mi a komikumot illeti, annyit mégis szabad lesz megjegyezni, hogy a nagy közönség, tán még laptársunk közönségének egy része is, tisztában van már azzal, hogy a komikus helyzet hol van.

Az udvari főtisztek czíme. Ő Felsőge legfőbb udvari hivatalának és főtisztjeinek czíme tárgyában az utóbbi napokban különböző téves adatokat közöltek a lapok. Már több éve a legelsőbb udvartartás főbb hivatalai a következőképen nevezetnek: O osztrák és apostoli királyi fősége... hivatala. Csak a Bécsben állandóan működő alantassabb udvari hivatalok nevezetnek császári-királyiaknak. A legelsőbb udvari hivatalok és méltóságok czímzése tárgyában tehát serumi újításra nincs szükség. A legmagasabb udvari hivatalokat nem szabad összetévesztetni a magyar zászlós urak udvari méltóságával. A zászlós urak — mint ilyenek a törvény értelmében a főrendiház tagjai — nem végzik azon teendőket, melyekkel az udvari hivatalok főnökei megvannak bízva. Ők csak magyar méltóságok, míg az udvartartás legmagasabb hivatalai ő Felsőge közös osztrák-magyar udvari hivatalai. A valóságos belső titkos tanácsosok, továbbá a kamarások és az asztalnokok czíme azonban — melyek eddig hivatalosan osztrák királyi volt — változtatás szorul oly értelemben, hogy azok osztrák és királyi címet kapjanak. A mi a „B. C.” értesítése szerint tényleg már is rendeltetett. Ez nyiban azonban a legelsőbb elhatározás nyilvánossággrahozatala aligha fog bekövetkezni.

A „Times” rejtelmeskedése. A „Times” nek Bécsből azt ügönyözik, hogy Taziffe gr. azon a ponton volt, hogy beadja lemondását s azt, semmint azt a tanácsot adja az uralkodónak, hogy a czimkérdésre vonatkozó kérésat aláírása megtörténjék Ausztriában. „Times” szerint, ártik, hogy a Tiszának tett ez a koozeszió az utolsó, melyet neki tisztán pártérdekekre való tekintetből adnak s mely Tiszának azért volt hasznos, hogy az egy pártküldelemben segítségére legyen. Tízta, — így szól a „Times” bécsi levelezője — majd 15 évi miniszterelnöke Magyarországának és ha jövőre pozíciójának fenntartására Ausztriát fogja segítségül hívni (?) a magyar ellenzék szemben, bizonyára tapasztalni fogja, hogy az osztrák körvélemény Tiszának magának enged át, hogy csatáit az ellenzékkel megvívja.

Újabb „mérsekelte” baklövés.

[Írány] indítványa és az Apponyiék sava. — október 28.

Írány i vádindítványára és a mérsekelte ellenzékre vonatkozólag a „Pester Lloyd”-ban a következőket olvassuk: A szélsőbaloldalt e kérdésben még eléggé menti az elv, melyet ezeme előtt tart. A hadsereg leltérválását akarja és ennél fogva minden jó neki, a miről azt hiszi, hogy a körvéleményt a hadügy egysége és szétosztatlansága ellen feltűzheti. Az államjogi kiegyezést szét akarja rombolni és így válogatás nélkül nyul az eszközök után, a melyekről azt hiszi, hogy a nemzet elégedettségét a létező viszonyokkal megvarharhatja. Azért vannak a mérsekelte és mondjuk ki egyenesen, az államtartó pártok, hogy a politikai radikálisokkal és az államjogi felforgatással szemben ellensúlyt képezzenek. De épen az a sajnálatos tünet, hogy ez idő szerint a szabadelpárt az egyedül, mely ezen hivataát teljesíti, míg az ellenzék mind két irányalata a bomlasztó irányzat szolgálatában áll. Van még felismerhető különbség Apponyi Albert gr. párta és Irányi frakciója között? Vajjon az első nem-e majdnem ugyanazonos lett módorában, tükrözésében, sőt ugynevezett elveiben is az utóbbival? Nem-e teljes joggal lehet ma egy szélső baloldaltól és egy balfüggelenségi párttól beszélni? Mióta Irányi indítványa nyilvánosságra jutott, a mérsekelte ellenzék több száz ös konferenciákban elemelték eddig az országos kérdés felett, vajjon együtt csinálja-e a szomorú tréfit, elutasítsa-e azt magától, vagy semleges magagdeg viset ihatal a szolgabirosgára. Azt mondandó: te kimondad a meggyőződésedet, tehát kimondad. Tanulhatnál Parkas Gyuri sógorodtól: olyan párta nincs az istennek, a melyikkel az még valaha lezavazott volna: mindig kilélt előle a hideg. Na de ez most már mind hiabavaló beszéd. Megvan a mi van, tönkre tetted magad a politikával. — Mert azt csak nem mondhatod telán, hogy én tettelek tönkre, hogy az én puocsomra ment el vagyonod? Mert itt élettem az isten háta megett, itt vesztogottem el a legzsebb időmet, én a ki olyan felkapott leány voltam három vármegyében, hogy négy öt táncosom is volt egy francziára a bálokon. Mióta a feleséged vagyok, egyötlen egy selyemruhát vettem magamnak, azt a barna grodenapit, mikor Erzsikét bevittek a városba a kaszinó baiba. Abból is ki, szabott az a falusi snajder a holtig szegény; mindig pupos volt benne a hátam. Hej! erre az Erzsikére is ha ránéztek, csak a szivem facsarodik. Annak is te vagy az oka, hogy szerevesetlen. Megmondtam ne adjuk hozzá ahhoz a könnyelmű fráterhez. De te pártoltad, mert tudott a nyelveden beszélni, mert ha neked valaki hazudozik, te elhiszed, hogy fenéig tejfel. De én már tudtam, hogy fulig van adóssággal, még akkor, mikor négy lovas ocsin járt udvarolni. Mert nem is tudok rá jól mondani, — hogy az isten bétül ne vegye — még holt után sem, a mért feleséged, gyermekeid úgy hagyta itt, mint az újjam. De te is törj eszedre, ha nem tekintettel soha semmire, tekintis erre a két ártatlan kis fura, a kiket neveltetni kell. A Janusika már is kinőt a rektor kesse alól, iskolába kellene átídeni valamerre, ha volna miből, csakugyan miből; mikor már árva lelkeinknek nincs hová lenni; mikor már még a feleség bivalyomat is elkelelt adni, ped: azt hittem, hogy soha tudom meginni a kavót bivalytej nélkül. Hát ne olvasd itt az újságot pipász mellet és ne szid a kormányt, hanem huzd be a bagariát, qörbitsd meg a hátadat és tekintis valami állás után, hogy

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája. (Október 28.)

A világ.

Allj meg tavasszal, alkonyon, Kénn a szabadban egyedül, Midőn a fákon dal zeneg Es a légbe illat vegyül; Allj meg, s tekintis a messziség Kéllő távolába sőt: S érseni fogod a gyönyört, Hullámzó kedled hevéit, S kiáltod: a világ mi szép S mily boldog, ki sok éven át Háborítlan élvezheti Az életnek minden javát. De menj csak emberek közé, Lásd a gazságot és nyomort; Lásd: mint tart az éremy felett A vétek rít halotti tort; Lásd, hogy állattá mint fajul Az ember egy kis érdekért, Mint nyer sok hizaló ravasz Igaz fölött jutalmi bért; Kedled — miként a tiszta ég Ha felleg jó rá — elborul, Nem éres több örömet S a bánattól el-elborul, S féjaldalmas hangon szöles legott, Oh szép a világ, szép remek, De a kik édenét tehetnék, Nem jók benne az emberek! Lauka Gusztáv.

A Bonyhay-pár.

Írta: Hunyady Margit. — Ugyan Dani tedd le azt az isten verte újságot, hagyj békét annak az átkosított politikának mi tönkre tette” az egész életedet; mert bele lovgalodt magad mindenféle fixa ideákba s mentél utána, a helyét, csináltad volna s magad dolgát,

mint más egyszerű ember, és hagyta volna Európának a sorát azokra, a kik értenek hozzá, s hagyta volna alább azal a nagy hazafisággal, a minek szintén megiltad a levét. De nem, te örökké est ütöd-fütöd. Osszedléttek Kékesi Zsigával, Zsombay Pistával, Borosay Gyurival meg a többivel, s bor között nagyokat busultatok a házát, ábrándoztatok, vérmes reményeket szóttetek, jobb lett volna, ha a gazdaságod után látsz; de teljes életedben ezzel törőd-tél a legkevesebbet, hát nézhetsz is keserveesen utána. Bonyhay Dániel nagyot sóhajtott, leeresztette az újságot, ránszett a feleségére, a ki épen a keleti kérdés legújabb fordulataánál zavarta meg s ideges türelmetlen hangon kérdezte: Ugyan már mi bajod velem?

— Mi bajom? még kérdezed. Nagyon jól tudod milyen állapotban vagyunk: vagyonod utolsó romjain tengődünk. Meddig tarthat így? hiszen ha megszorítanak mozdulni sem bírsz, eldobolják a fejünk felől még a hajlékot is. Es itt Nagy-Füzesen összetett kézzel akarod be várni, míg földönfutóvá leszesz; a helyett hogy jónél-mennél, felhassználád az öszekötteléseidet, hogy valamely hivatalba juthass. Hisz tán csak nem hagynak elpusztulni. Nem magamért beszélek, de itt van a lányod, ez a szegény özevgy árva asszony a két ártatlan gyermekével, mi lesz belőlük? hát nem gondolsz erre soha.

— Ugyan az isten szerelméért ne zaklaid az embert örökké; hagyj békét, ha egy pillanatyit nyugodalma van. Ne jövendölgees mindig előre. Tudom én mit kell tenni, nem kérek tőled hozzá sem eszet, sem tanácsot. — Hiszen mindig ezzel torkolsz le; hogy nem kérsz tőlem eszet, pedig a mit megjósoltam, még mind g beteljt sedett. Nem megmondtam ezernyolczszáz ötvenkilencben is... — Na tudtam! A villafrancai béke! Harminos esztendő óta minden nap felháytorgattad. Mikor unssz már bele?

— Soha! Mert ha akkor rám hallgatasz, most is megvolna a gelai tag, kitiészárhatad volna az adósságból, ha eladod a gabonádat, mikor mondtam. Az isten egyszer ad szerencsét, többet soha. Olyan természet volt ez évben, s milyen szás esztendőben sem történik talán ujra, hogy ára is legyen, kapóra kiűtött az olasz háború, Husz forint volt köbhe a gabonának, akkor mondtam neked: „Dani, a markodban van a szerencse, soritad be; add el azt az életet. Nem adta. Azt mondtad, elart még ez a háború isten tudja meddig; negyven forintot is meg adnak még ezért az életért, és fogtad magad, öszze vásároltad a rengeteg gabonát — hitelle, hogy majd nyereséggel eladod. Mindig féltem, mindig mondtam: vigyázz magadra, nem való a gescheft magyar embernek. De te csak olvastad az újságokat és politikai kombinációkat. Mikoriban Fried Jakab eljött és figyelmeztetett hogy: „tekinetes ur adja el azt a gabonát mig nem késő,” öszesett kézzel istenkedtem neked, hogy: Dani hallgasd az ökost szóra! Annak a zsidónak jó orra van, megzagolt valamit. Azt mondtad be akar csapni, bizonyosan az élelemzési vállalkozók küldték, hogy rád ijcszesen. Rám támadtál: hogy szórjam ki a pénzt az utcára, ha terhemre van. Elhallgattam; de olyan roz elörszetem volt attól kezdve — Be is teljesedett. Soha felejttem el azt az érzést, a mi elfogott, mikor a cigány postás hozta a városból a lapokat, melyek a roz hirt jelentették. Epen az ablaknál álltam s a mint megláttam azt a cigány kölyköt az ut czán: a szivem oiyat dobbant majd öszserogytam. Előre tudtam rossz hirt hoz, — Csakugyan. Felnyitottam az újságot — Villafrancai megkötötték a békét, Vége mindennek. A gabona ára rögtön leezett négy forintra. A gelsi tag eloszlott. Megesett rajtunk a halálos érzetetés; s mind ez nem történik, ha rám hallgatasz, azért, hogy „nem szorultál az eszemre.” — De hát józan emberi számítással le-

hetett azt elképzelni: hogy ez a gaz Napóleon Solferinó és Magenta után békét kössön? Mikor ha folytatják a háborút. Ausztriát elsöprik a földszinéről, mikor már mindonki maga előtt látta a szabad, független Magyarországot; mikor széltére azt énekeltek az utczákon, hogy:

Tör, Klapka és Kossuth Elhosza a vasat Éljen Garibaldi! — Oh, szabad független Magyarország! ez a te örült ábrándkjeped! Es következett a — provizórium. Bizony jobban teszed, ha elfogadod a vicispánságot, a mivel akkor megkínáltak a létéll volna ur, a helyett koldusbotra jutottál a hazafiságod mellett. De azt mondtad: nem leszesz a csemetnek kutyája. En nem peravádtálalak, hogy fogadd el, ne mondhasd, hogy hazafiságod akarlak venni; de ha az eszemet odaadhattam volna, akkor most ur volnál. Bezzeg Kérészi Balázs elfogadta. Megvetették? Nem fogtak vele kezét? Igen vagy egy fél esztendőig tartott ez a nagy honfui felbuzdulás, de stán olyan szépen megpuhultak az emberek, mint annak a rendje s mikor adta a nagy ebédeteket a nagy traktára, mindenki szivesen elment megnyalni a száját az asztalánál a provizórieta vicispánnak, mert nincs nyomorult bb teremté az istennek az embernél, mert oda buzódik az mindig, a hol a siker, a jóllét, a hatalom van. Es ez az ember, a ki minden árral uszott, minden széllel fordított egyet a köponységén, a ki nek a politikai lelizismeretéhez minden hozzáfért — hatalmas ember. Látd hol áll? Mikor az alkotmányos világ helyre állott, ő benn maradt a hivatalában; te egy nyomorult szolgabirosgért pályástál, azt se nyerted el. Így fisettek a hazafiságodért. — Az intriga buktatott meg. Az egész megye a hátam megett volt, de a tőispán nem kandidált, — Na hát nem megjósoltam azt is előre? Nem megmondtam: „Dani tedd le azt a veres tollat, ne szájaszkodjál, mert ha a föhörtölásokat kerekednek földl, akkor hi-

tarthat tanúsítson és a pártban az a nézet a túlnyomó, hogy a szélső ballal tuakén-bokron át kell menni, s az egyre megy, hogy a nem tiszta elembe tett ezen sáta közben mi akad meg. Nem tudjuk, melyik nézet fog győzni, de vajon nem feleltébb jellemző-e, hogy a kérdés a mérsékelt ellen-
k körében egyáltalában hosszú tanácsko-
zásokra adhatott okot?

Létezik-e csak egy félig-meddig ész-
szert ok arra, hogy Apponyi Albert gróf
pártja Irányi indítványához csatlakozzék?
Nem is szólnak a felhozott sérelem konkrét
tartalmáról; nem is kutatjuk azt, mi ké-
nt vehet részt az a
párt, mely az államjogi
viszonyt és a hadsereg
egységét respektálni
akarja, a két irányban
megindult agitációiban?
Nem vizsgáljuk, mikép fog a mérsékelt ellen-
szavai és elvei között létező ezen kiálló
ellentétlen átalikani. Csak egyszerűen azt kér-
dezzük, mi a szokásos gyakorlati
eredményt a karfelérni
azzal, ha ezen kérdésben a szélső bal
egyet ostromlóinak
szálya baka passzodik?
Még értenők megartatását, ha legalább szónoki
diadalog ünneplésére lenne alkalma,
vagy vérenek szónoki hatásán akarva győ-
nyörködni. De még ily etemur siker sinos
külátában, mert Irányi indítványa az egy-
szert indoklás után meg lesz halva és el-
temetettik s Apponyi gr. nem tarthat felette
halotti beszédet. Még azt is értenők, ha azt
remélhetők, hogy csatlakozása által akar ké-
telty, vagy aggodást vihettek be a szabó-
dólványba akár az utca szonvédjeit
lobbanthatás ismét lángra. De még ez az
eredmény sem kínálkozik neki, mert a sza-
badalványt az egész históriát mint
frivol tréfát fogja a fel,
mely nem érdemes arra, hogy komoly em-
beret komolyan foglalkoztasson és ha ké-
teltyei és aggodásai vannak, ezek csak ab-
ban állanak, vajjon oly embereket a kik ab-
szolut semmisségekben kímálással vadakat
fabrikálnak, lehet e egyáltalában még poli-
tikailag szamba venni; az utca pedig, —
sz a tölvezetés és igazás részére többé
nem hozzáférhető. A népből élő egészséges
beállítás ellenli ily útvelten visszafelének.

Mit érhet tehát el a
mérsékelt ellenzék az
által, ha Irányi határo-
zati javaslatát támo-
gatja? Semmi egyéb, mint hogy ma-
lomkore akaszt magát, mely az ó-
kormányképességét agyon-
nyomja. Ezt azonban a pártnak
mely magával kell elvégeznie és minket bi-
zony nem éri, ha egy politikailag
müködőre képes párt attributumát darabonkint
téli le magáról és függetlenül nélküli
mestelenében mint faközös ellenzék áll
mindenké szemei előtt. De a dolognak van
komoly oldala is. Míg a két ellenzékli párt
elemi egyetlen zavaros árrá folyunk össze,
az országgyűlés és az ország a jó értele-
mbe vett parlamentaris opozitíóli meg-
fosztatik. A szépsé baloldal egymagában
mint párt, melynek ellenzékli hivatást kell be-
töltenie, sohasem jöhetett tekintetbe; vissza-
vonulva az aktualis élettel és a reformproble-
makkal való érintkezéstől melyekkel szemben
mindig csak a bus nem-et hangzottatta, a
parlamentben semmit sem mozdítottól elő
és ritkán akadályozhatott meg valamit ily
körülmények között a mérsékelt ellenzéknek,
ha egyáltalában ily feladatára gondolt,
daczára jela avak utáni kapkodásának és
törekvései ki nem forrtóságának, parlamentaris
missziót kellett betöltenie, melyet ellen-

feleinek is respektálni kellett bármily kel-
lemetlen lehetett ez rájuk nézve. De ha
ez a frakció a reakcio-
narius radikális álla-
mpárt egyik szárnyává
vált, akkor parlamentaris viszony-
aink ismét visszavittának abba az állapo-
tba, mely tizenöt évvel ezelőtől uralkodott
és akkor a kormánypart ismét egyedül a
saját felelősségének érzete alatt és nem
egy figyelmeztető ellenzék kontroja
alatt áll. Bármily alárendeltnek tessék
tehat a dolog egymagában véve, mégis
próbatéve képest Apponyi gr. pártja tar-
talmának és végérvényesen
fog a felett dönteni, val-
jon a vezér és pártja
bíre még politikai jó-
vóval?

KÜLFÖLD

Bouengerista tisztok elbocsátása, a né-
met-francia háború. A francia kormány
folytatja a bouangerista ka-
tonatisztok elbocsátá-
sát. Vincent császára után a sor ismét őt
tisztot ért. Egy bouangerista lap, a „Petit
National”, a következőket közli: A hadügy-
minisztérium irattárában a köztársaság el-
nöke aláírásáig kész rendeleték találhatók,
melyeket Bouanger tábornok ál-
lapított meg, midőn a háború Né-
metországgal elkerülhetetlen-
nek látszott. Valóban rendkívül szellemi
éleslátással a miniszter megértte, hogy a
mai háborúnak bizonyos értelemben fel kell
függesztenie a nemzeti életét s hogy a közből
megköveteli, hogy a polgárok a hazának
nemcsak életük, hanem jogaikat is felá-
ldozzák. Az első rendelet, mely megjele-
nend volt, azt tartalmazta, hogy a házastér
küzdő nejei és gyermekei a köztársaság
költségén tartassanak el. A második ren-
delet azt határozta, hogy a háború megze-
nének napján az állam fel foglalt minden
kézpénzt, mely a köztársaságban és az
összes bankokban található. A harmadik
rendelet által vegyes hadbíróóságok állítat-
nak fel, melyek a rendes hadbíróóságok mel-
lett, azon feladattal bírtak volna, hogy a
rossz hasznúkat elevegyék minden kedvtér-
re, hogy költségeik teljesítése elől ki-
terjenek. — A berlini „Nat. Ztg.” párisi
levelezője megjegyzi, hogy Bouan-
ger tábornok még egy negyedik rendeletet
tervezett a köztársaság elnöke elé, mely
szerint, a mint Németországban a háború
meghúzódtik, a Franciaországban levő
összes németek tusokként tartanak vissza
a déli és nyugati departement-ok különböző
helyein.

A helyzet a Balkán félszigeten. A B-
alkán félszigeten mintha a kaszari rózsálgetek
bóditó illata áradt volna szét s azt hozná
erre a szél, úgy hat a sok békés bi-
ri, a mi délkeletreli most Európát be-
járja. Az athéni hírek, bármennyire
családi ünnepe legyen is a görög és
német uralkodó családoknak, lehetetlen,
hogy ki ne hasson Görögország magatartására a keleti
kérdésben és pedig olyan irányban, mely őri
a békét és fontolja a mai állapotot; Bul-
gáriában a Koburg Ferdinánd h-
rczég uralmához a jözon elemek
hogy mindinkább bizonyossá válik, hogy
az egykori magyar huszárfő-
hadnagyak tényleg sikerült
konzolidálni Bulgária viszonyait;
Szerbiában a most, a skupstina

összeültével sokkal nyugod-
tabbak a kedélyek, mint
eleinte hitték. A felirati vita ugyan méltá-
nyolja Persiani urtavalyi híres fur-
fangját, — de ez nem bír különös jelen-
tőséggel, a minthogy az emberek Belgrá-
dban kezdik azt is megszokni s benne semmi
veszedelmest nem látunk többé, hogy Na-
tália otthon van. Így hát minden hir
nyugodt és békés; a hó, ha akar, eshetik
és majd ha lesz, még megolvadása elő sem
kell majd, valószínűleg, valami tulsóság
aggodalommal tekintünk, csak az ese-
mények megtartsák, a mit most a külön-
féle hírek ígérnek.

A görög trónörökös másza. Athen-
ből jelentik e hó 27 ikéről: Vilmos
császár mindjárt Piracusbá érkezése után
szemlélt tartott György királylyal a
tengerészek felett. A polgármester
urúdvölvi beszéde után Augustusza
Viktória császárnénak gyönyörű
virágokréta adott át, mely a német bi-
rodalmi színeket mutatta. Este fényes fá-
lyásmenet volt a német császár pár tisz-
teleire: ötezer polgár és katona vitte a
lampionokat. A város tömve van idege-
nekkel.

Triesztben vasárnap a görög trónörökös
menyegzője alkalmából délelőt ünne-
pélyes hálaadó istentisztelet volt az ottani
görög templomban. Az istentiszteleten
Vitturi görög főkonzul, a görög
telep előkelőségei, a német, orosz, angol
és dán főkonzulok s nagyszámu ajátatos
közönség volt jelen.

A német császár athéni székesegyházba
rendkívül fényes volt. Az emelvényeket
óriási számu közönség foglalta el. Agy-
dör és hirdette a menet elindulását. A
császár felkérte az előjáróság vezetőjét,
hogy a lakosságnak nyilvánosan fejjeze ki
a császár és császárné köszönetét.

A bécsi görög templomban a görög
trónörökös és Zsófia a porosz hercegné-
nek esküvője alkalmából ünnepi istentiszte-
letet tartottak melyben résztvettek a német
és angol nagykövetek, a görög követ és
az illető követégek tagjai.

A német császár konstantinápolyi látog-
tatását, mely az ath-ni lakodalmi ünnepe-
ly után fog bekövetkezni, az orosz lapok,
bármint nyíjas képeket vágnak is, rossz szem-
mel nézik s váltig biztatják magokat és
közönségüket, hogy e látogatásból semmi
baj sem fog háramlani Oroszországra. Es
Loy a konstantinápolyi ut egy ne tünjék
fel, mint Németország s illetőleg a hármás
szövetség sakkhuzsása Oroszország ellen, nyo
matékosággal hivatkoznak arra, hogy e látog-
tatásról szó volt Berlinben a császár és
ez az közt, és hogy ez utóbbinak nemcsak
kifogása nem volt ellene, de megkérte a
császárt, adja át tiszteletét a szultánnak.

Legújabbán a brüsszeli Nordny egy
félfhivatalos pétérvári levele is foglalkoz-
ik ezzel a témával és kiemeli, hogy az
oroszok teljesen nyugodtak lehetnek az ut-
zászozás felől melyet a fiatal uralkodó
utazás kedve teljesen megmagyaráz, úgy
szintén a török államférfiak dispoztíóli fe-
lőli. A félhivatalos levél ezzel azt akarja
értésül adni, hogy a portának semmi ked-
e nincs ahhoz, hogy a hármás szövetséghez
csatlakozzék, a mire ugyan senki sem is-
szóltotta fel.

Gladstone southporti beszédéről az an-
gol lapok pártállásuk szerint nyilatkoznak.
A radikális „Daily News” helyesli,
hogy az agy pártveér nem teljesítette el-
lenfelelő kivánságát, vagyis nem közölte a home
rulera vonatkozó javaslatának részleteit s
így megfosztotta őket attól, hogy ja-
vaslatait előre bírassák. E helyett

Gladstone összehasonlította a kor-
mány igéreiteit a kormány tetteivel, sikerről
völő dicsőítéseit a tényleges eredmények-
kel, s első sorban a külügyi politikával fog-
lalkozott. A nevezett lap egészen komolyan
szólítja föl Gladstone beszéde alapján Sa-
isbury kormányfőnököt, hogy tekintettel a
Kréta szigetén és más török tartományok-
ban előfordult török kegyetlenkedésekre
százköts meg a diplomáciai érintkezést
Törökországgal s ne fizesse tovább a czip-
rusi tributumot, ha csak a szultán és ta-
nácsosai el nem állnak szándékuk vérontá-
sáiktól. — A „Times” egy vélekedik,
hogy a beszédben nyoma sinos a Glad-
stone-féle politika valami újabb fejlődésé-
nek. Jellemző, hogy épen e német császár
konstantinápolyi látogatásának pillanatát vá-
lasztja meg annak a kijelentésére, hogy Török
ország rossz kormányzata állandó veszélyezte-
tője az európai békének. Ez Gladstoneak re-
ozianis felfogása az európai politikáról. Re-
mélhető, hogy lelkesült barátai már most
eből tiszta fogalmat alkothatnak magok-
nak az ő sáhetőleges politikájáról. — A
„Standard” konstátálja, hogy Gladstone a
vált manifestum helyett — semmit sem
mondott, a miből azt kell következtetni, hogy
az ő politikája nem is foglaltat nyilatko-
zatban, mert Gladstone körének nincs olyan
két ta ja, a ki politikai nyilatkozatban
tudna egymással megállapodni, a mely ki-
állná a kritikát. — A „Daily Tele-
graph” is azt mondja, hogy Glad-
stone elszálasztotta a kínálkozó alkalmat a
világos program helyett homályos vázlatot
adott zavaros reformokról, meg egy párt-
szempontból való visszapiantást.

LEGUJABB POSTA.

Bulgária fölünk remél. Szófia-
ból jelentik 27 ikéről: Minthogy Fer-
dinánd h-rczég visszavált
tét néhány nappal elha-
lasztotta és a szobranjét ma ke-
lett volna megnyitni, Stambulova-
nak, mint a fejtelelem helyettesének az
alkotmány illető szakaszának értelmében ki-
bocsátott rendelet a szobranje
megnyitását október 22-
tűste ki.

A szobranje ülészakának küszöbön álló
megnyitásáról ezútképen a „Svoboda” kon-
státja, hogy a politikai helyzet, mely-
ben a szobranje most megnyílik, tisztább
mint az előző években volt. — A kor-
mány a fejtelelem bölcs vezetése alatt
az ország belsejében fentartotta a ren-
det és Bulgáriának megszerzte a ha-
talmak rokonszenvét. — Bulgária ögt
mindinkább megerősödik. Reméljük,
hogy ninos messze a nap, melyen
Ferenoz Jóssef császár és királylyak Bul-
gária érdekében mondot-
szavai végleges testet
öltönek és Törökország Ferdinánd
hercegg megerősítésének kérdését napirendre
hozza, — két oly tény, melyek világosan
igazollják, hogy Európa bizalommal van jö-
vőnk iránt.

János főherceg a magyar szabad-
ságharczról. A Berliner Bürencourirban is-
mét több adatot olvasunk János főherceg-

ről, a melyek szintén hozzájárultak ahhoz,
hogy igyekezzenek szabadulni tőle. Megírta
a 12-ik (komáromi) Vilmos-erzéd törtene-
tét, a melyben egykor szolgált és 1848—49.
eseményeket tárgyalva, nagy elismeréssel
nyilatkozott Mészáros magyar hon-
védelmi miniszterről s emlékeztetett arra,
hogy Jellacsicsot ott maga Fer-
dinánd jelenté ki lázadónak. Ugyaneb-
ben a könyvben nyíltan kifejezék meggyőző-
dését, hogy Toscona elvehette volna Károly
Alberttől az Olaszország fölötti hatalmat, ha
a trónon ülő őse értett volna a nemzeti
becavány méltánylásához és ki tudta volna
használni nemes szelra a nép nemes ösz-
neit. Közébb megátogatta a Quirinálban
Viktor Emanuelt és históriai érdemeiért el-
ismerését fejezék ki. E látogatást az utolsó
toscanai nagyherczog fia természetesen szig-
goru inkognitóban tette. A főhercegnek,
mint írják, máris több helyről tettek a kül-
földről fényes ajánlatokat. Egy olasz hajó-
zási társulat kereskedelmi igazgatóság akarja
megnyerni; a New-York Herald pedig azt
az ajánlatot tette, hogy évenként 20,000
dollárt fizetne neki, ha időnkint
cikket ír a lapba s megírja ketonai és
egyéb élményeit.

A Bolgár fejtelelem Magyarországon.
Ferdinánd fejtelelem ma reggelig
marad Bicsében s onnan Magyarországra ér-
kezik, hogy itteni rokoni megátogassa.
Fellekeresi a új fivérét, kik már rég kíván-
tak látni, — aztán megemléköl birtokait
s Orsován meg Lom-Paluzkán át Szófiába
tér vissza.

NAPTAR.

Oktober 29. Kedd. Róm. kath. naptár: Nar-
ozie pápók. — Prot. naptár: Engelhard — Gö-
rög-orosz naptár (okt. 17.): Orosz profeta. — Nap-
kel 6 óra 41 percek, nyugat 4 óra 46 p.

Oktober 31. Iskolászoki ülés délután 4 óra-
kor a városban.
A „Kölcsény Egyesület” könyvtára (Szabadság-
tér 1. sz.) a közönségnek rendelkezésére áll kedden
és szombatod u. n. 8—4 s pénteken 11—12 óra
között.

ARADI KÖZLÖNY

(Mégjelen mindennap.)
Előfizetési feltételei.
Helyben házhözjórda:
Egy évre 12 ft — kr
Fél évre 7 „ —
Negyed évre 5 „ —
Egy hóra 1 „ —
Videkre szétküldve:
Egy évre 14 ft — kr
Fél évre 7 „ —
Negyed évre 5 „ —
Egy hóra 1 „ —
Kérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek
előfizetése szeptember végéig lej-
árt, hogy előfizetéseiket mielőbb meg-
újítan szíveskedjenek, nehogy a lap szét-
küldésében fennakadasson álljon be.
Az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatala.

HIREK.

ARAD ÉS VIDEKE.
— Személyi hírek. Fábrián László
főispán a tegnapi reggeli vonattal Elekre
s Kisjenőre utazott az ottani szolgabírói hiva-
latok megvizsgálására. — Orosz s Péter
alapján a tegnapi reggeli vonattal Kis-Jenőre
utazott.
— A kaszinó választmánya vasárnap
ülést tartott s több új tagot vett föl, köz-
tük Cronenbold Ferdinánd tá-
bornokot is rendes tagul. Ezután az igaz-
gatóság jelentése alapján a kaszinó lakást
illetőleg újabb hat évre ismét a jelenlegi
háztulajdonossal kötött meg a szerződés
az eddigi bérösszegnél 200 frttal olcsóbban.
— Károlyi Tiborné grófnőnél a születés
és a szellem arisztokracziája lebilincselő
bájjal és pártatlan összhanggal egyesül-
Fennkölt gondolkodása és kimeríthetlen
szívósága tért és alkalmat keres, hogy a
szükséget szenvedőknek segélyt nyújtson,
gyámoltalanoat gyámolítson, hogy a köz-
művelődés, népnevelés és jótékonyosság terén
szellemi és anyagi kincsének bő részét a
közjóknak és tár adalomnak feláldozhassa.
A nemes grófné két évvel ezelőtől Mácsán
kisdudovodát létesített, mely kies fekvés-
nél gazdag felszerelésénél fogva párját
messze földön ritkítja. Az ovoda a grófné
személyes és közvetlen felügyelete alatt áll.
Néhány hét előtt a macsai r. kath. néptá-
nitónak, ki magas kora miatt az országos
tanító nyugdíjintézetnek tagja nem lehetett
s nyugdíját a hitközség szegény tagjaitól
nem nyerhetett, 800 frt végkielégítési ös-
szegyet saját pénztárából utalványosott.
Mult vasárnap pedig Kurtioson a vörös-
kereszt-egylet közgyűlésén egy kisdudovoda
létesítésére tett indítványt, mely indítvány
általános helyesséssel fogadtatott s kétsze-
telen hogy az ovoda a grófné egész alatt
tavaszilag megnyitattik. Méltán kívánjuk,
hogy azon glória, melyet a társadalom
hálaja és szeretete sugároz a nemes grófné
fennkölt homlokára, ragyogjon és világítson,
hogy a példát lássák meg mindasok, kik
e példákat követni hivatvák. (V. A.)

kényeret adhas a családoknak, ha már ide
juttattak, a rossz gazdaságosod, a spekulá-
ciózód és politikai elveid.

Bonyhay Danielnének, miután szemre-
hányásaink minden keserűséget kiűtötte,
negyzedtek a könyvei, lent a nagy öreg
fekete bőrkarszéke, elővette a kütését s
némán dolgozni kezdett, csupán egy-egy
hosszu ruhát sóhajttással, vagy pedig han-
gos orrfuvással törve meg olykor a tampa
szomoru eszédet.

Sorbat igazad van Klári, én nem
tagadom; de hát nem lehet az ember utie-
ten, hogy előre hássa a dolgokat. Aztán a
csalódás az emberekben! nekem becsületes
egyesen leltem van, tehát az egész világot
olyan színben látom. Tehetek én arról? Ha
pedig biztam a nemzetem jövőjében, hogy
szabad, független Magyarországról ábrándos-
tam? Igeu, ebben hiszek, re néleik rend-
lennél ma is. Vagy nem mutatja-e minden
a nemzet ébredését, erejét? Aztán hiába
vizitessék a császarak, hiába lojtogatják a
nihilizmust Oroszországban, a népek szom-
juhuzást a szabadság s előbb-utóbb kitör
egy általános európai háború, melyben min-
den nemzet ilyes joga érvényesül s én hi-
szem az istent, hogy még helyreállítva lát-
tom a szabad független Magyarországot.

Be Bonyhay Danielt ragadta az optimiz-
mus képtelenebbnél képtelenebb ábrándké-
pek felé. Tejtéppijájából nagy füstöt fuja
kéjesen b lébamult, mintha ott látna meg-
testesülve az álmodott szabad, független Ma-
gyarországot!
A füst lassan kékes karikákba gomo-
lyodva eloszlott az úres levegőbe...

Egy árverés.

A budapesti törvényszék árverési ter-
mében vagyunk. Vegyes közönség fogad.
A közjegyző, a ki komoly képpével a hiva-
tali elemet, az ügyvédség pár tagja, a ki
az intelligenciát képviseli, és több magorras,
elleneszenres képtű üzér, a kik mellényükön
vastag aranyláncszal, mellényük alatt pedig

vastag érzéketlenséggel a madarak ama bi-
zonyos prédalású fajt képviselik.

Ma kevés a préda. Az árverés tárgyát
egy másfél holda pusztatelek képesti, kívül
a városban. Haszonra nem való; talaját fel
verte a dudva, s különböző is félszerű helyen
felszik. Inkább is megszokásból, mintsem
jó üzlet reményében ászorog ott a sok pro-
fesszionátus árverelő, a kik ugyancsak el-
bámulnak, mikor az értékelésnek kikül-
táisi árara egyszerűen tízszerre magasabb
ajánlatot kiált oda egy ügyvéd.

— Uraságod nevével vegyem az árverési
j gyzőkönyvet? — kérdi a közjegyző.
— Nem; én ifj. gróf Istványi megbí-
zással árverelek! Itt a megbatalmazásom.
Felvillant erre az árverelőök szemé. Egy
némán váltott pillantással rögtön kiadták
egymásnak a jelszót: „Ha egy gróf Istványi-
nyak annyit ér a telek, akkor nekünk sem
értéktelen többé.”

— Száz forinttal több! kiáltja az egyik.
— Száz tiszszal több!
— Száz huszszal több!
— Két százszal több! — szólal meg
ujra a gróf ügyvéze.

A nyereség hícnája csakhamar feléb-
redt, de legott vége lett a versengésnek, mi-
kor az ügyész a kiküldési ár százszorosát
ígérte meg.

— Seuki többet? —
Perese, hogy senki! Ki lenne folyan
örült, hogy egy pusztulárnak indul kertért,
melynek se disse se építlete, se haszna:
ilyen meesés ár adjon? Est csak az teheli,
a kinek valami nagyon különös oka lehet
ahoz a pusztá földhöz egy ragaszkodni.
— De hát mi különös oka volna erre
az ifj. gróf Istványinak? —

— Az ügyvéd egy begombolkosott diplo-
mata képpével rántott vállat, mikor ezt a kér-
dést intézték hozzá, a jelenlévők pedig (kü-
lönben alapos ismerői az összes fővárosi
viszonyoknak) tájékozatlanok voltak ebben a
kérdésben.

Engem azonban nem hagyott nyugodni
s dolog; ha nekem valami egy rejtelmet ad
fel, nem alszom napokig, de egy pillanatot
el nem mulasztok, hogy annak megfejtésén
ne törném fejemet.

Kisétáltam az elhagyott telekre; átép-
tem szétördült kerítésfáján, de sem ott, sem

a közelben nem találtam egy élő lelket, ki
föld tudott volna világoztatni. A kert egyik
aranykos helyén csonka oszlopnak repkény-
futóttá maradványára bukkanam s a már
pörte kőbe egy nyíltól átfurt szivet láttam
bekarcolva.

A csonka oszlop azonban nem tett
okosabbá. Még a ki olvasni tud is a hiero-
glifákban, annak sem elég két jelképes betű,
hogy egész történetet tudjon abból meg-
fejtetni.

De ime... van itt még egy jelképes
betű! A kapuzószlop ferdére dől kövére az
Istványiak családi címere van oda véve.

— Az eladott telek tehát valaha az öreg
Istványi gróf volt és ez adta el vagy ajándé-
kozta ama hölgynek, a kinek kezéről
minap elárverelték. Bizonyosan az indította
annak visszaszerezésére az ifju gróft, hogy
ez a kert a család tulajdona volt egykor?
— Avgy talán tudja ő azt is, hogy
kinek a keze karcolta ott a csonka osz-
lopba s törrel átszurt szivet?

Jó néhány évvel ezelőtől általános
osodást és ünnepelt hölgye volt a fővárosi
elite-mulatságoknak a széta Gita.

Nem kontarkodom költők dolgába;
nem hasonlítom őt csillaghoz, rózsához, gyé-
mánthoz, mert nem volt ő egyik se, de —
val-mennyi.

Csalig fényével versenyzett a szépsége;
rózsákkalnál jobban hódított kedvességé, és
gyémántot ért volt a szíve.

Versenyztek is érte sokan, de ő olyan
maradt, mint az éjszaka fényes holdja, a
mely szivesen szór világót, fényt minden-
kire, de megleget azt nem ad senkinek.

Abban is hasonlított a holdhoz, hogy
neki is megvolt az „udvara”. Voltak érde-
mes gavallérok, előkelő urak, s komoly
szándékkal susogtak a felbő táncsteremben,
jégen, mindentűt, de hiába.

Egyszerre azonban megváltozott; meg-
látóztott rajta, hogy alighanem tűz van már
a hamu alatt. Vajjon ki lesz a szerencsés?
— — — Egy tikkasztó nyári nap este-
lejen, városom kivül szép kertjében sétál
egy urhölgy és a leánya. Az anya arozán,
lelkjén még ma is látható az egykori esőp-
ség erős jellege, a leány arozán pedig ak-
kor a teljes vakító szépség ragyogott. De a
ragyogásnak már meg volt a maga tragikai
boruja.

Futó Ferenoz.

Szulkovszky József Mária herceg
gyében tegnapelőtt jött meg a b o n n i
t ö r v é n y s z é k v é g z é s e a z
a r a d m e g y e i á r v a s z é k h e z.
A végzés a következő négy pontot
tartalmazza: I. Szulkovszky József Mária
herceg jelenlegi szellemi épisége folytán
a g y a m s á g a l ó l f e l e m n e g t e t i k.
II. A polgári törvénykönyv
499 § a értelmében elrendeltetik, hogy a
herceg az említett törvényszakaszban meg
jelölt jogi cselekményeket egy melléje
rendelendő tanácsadó nélkül végre nem
hajthatja, tehát egy ilyen nélkül a her-
ceg jövőre: a) törvényszék előtt fel-
nem léphet, b) egységet nem köthet,
c) kölcsönt fel nem vehet d) felmond-
ható tőkével fel nem vehet és nem nyugtá-
zhat. e) semmit el nem adhat. f) sem
vagyonát jelkölőgöklak meg nem terheli.
III. A herceg mellé tanácsadóul
rendeltetik sógóra U n t e r r i c h t e r
Lóthár báró kavitánya 2 sz. dragonyos
ezredlen Bécs-Ujhelyen T. V. Ez eljárás
költségeit a herceg viseli. — E hatá-
rozatok már jogerőre is emelkedtek
mert a bonni államgyűlés nem élt felb-
beszi jogával. A herceg gyámáság alá
helyezése tehát m e g s z ü n t n e k
tekintendő.

— Esküvő: Tegnap reggel fél 6
órákor esküdtek örök hűséget egymásnak
az aradi minorita templomban K ö n i g s e g
Gizella grófnő és P a r a d e y e r L a -
jos borosabeszi főszolgabíró. Az esküvő
után, melyen nagy közönség volt jelen, az
ü p i t m e g a r e g g e l i v o n a t t a l e l u z o t t.

— Iskolaszéki ülés. Arad szab. kir.
város iskolaszéki ülése október hó 31-ikén
azaz esztendőnként délután 5 órára a vá-
rosház emeleti kis termében rendezés hatá-
ralt, melyre a t. iskolaszéki tag urak tisz-
tellettel meghívattak. A tanácskozás tárgya: 1.
A polgármesteri hivatalnak átírása, két
tanuló után előírt 3 f r t 50 krnyi tandíjhatá-
ralként felelőssé hozatala iránt. 2. A polgá-
ri fiúiskola igazgatóságának jelentése, egy
a mult iskolai évben helybeli kikötött beirat-
kolt polgári iskolai vidéki tanulóitól az
előírt kétszeres tandíjának követelesé és
utóagob behajlása iránt. 3. A kiküldött
bizottságok jelentése, a f. év április havá-
ban a kapa-utcai elemi leányiskolánál fel-
merült összeállítások okának illetve a valódi
tényálladéknak Csik János igazgatóra vo-
natkozólag való megállapítása tárgyában. 4.
A mult évben meghívott Hofbauer Oiga,
Drecher Gizella községi tanítónők megvá-
lasztása, illetőleg véglegessítése és Uj-
ház Julia és Weber József helyettesített
segédtanítóknak egy próba évre való meg-
hívása. 5. A kiküldött bizottságok vélemé-
nyes jelentése a polgári fiúiskola tanári
részére kidolgozott és betervezett „rendtar-
ta és t. gyimni szabályoknak” jóváhagyása
és megbeszélése iránt. 6. Verner László köz-
ségi tanító beadványa, melylyel bejele-
nik, hogy az „Arad és Vidéke” című
napilapnál eddig viselt munkáirai vi-
szonyát folyó évi november hó 1-től
megszünteti. 7. Az aradi első takarékpénz-
tár igazgatóságának átírása, melylyel érte-
dik, hogy a f. évi társulati közgyűléséből
kifolyólag a városi elemi iskolák részére
adományképen az iskolaszékhöz megküldött
50 f r t a szegény tanulókat segélyező egye-
sületnek van száma. — 8. A polgári fiú-
iskola igazgatósága betervezi a polgári fiú-
iskola osztályai részére kidolgozott részle-
tes tanítási tervet. — 9. Az iskolafelügyelő
előterjesztése Szabóné Láng Berta ének-
tanitónőnek, felemelt fizetésének megfele-
lőleg a f. évi szept. okt. nov. és december
hónapokra eső 40 f r t n a k i n t a l v o n a t o s a s a
iránt. — 10. Az iskolafelügyelő jelentése az
iskolamulatsíjakokról. — Aradon 1889.
évi október hó 28-án. S a l n c s k i r. ta-
nácsos, iskolaszéki elnök.

— Értekezlet egy szőlő-ültvény-telep
létesítése tárgyában. Alapunk vasarupi szá-
mában közölt felhívás értelmében tegnap
előlelt a városi háza kistermben megtar-
tatott az értekezlet, melyre igen sokan je-
lentek meg. Az értekezletet megnyitotta
V a r j a s y Á r p á d k i r. tanfelügyelő, je-
len voltak: A t z é l P é t e r, G a l J e n ő
dr., kik az ideai párisi kiállításán szerzett
tapasztalataikról tartottak előadást. Ott vo-
lak továbbá Varjass József, Dományi J o -
zsef, Greiner Károly, Domonkos István,
Steinitzer József, Kádebbő Gergely, Haan
Alajos, Millig József, Vizer Péter, Sallay
Béla, Marschall Lajos dr., Vörösi Vidor, Pa-
reos István, Sarlotti Domokos, Reich Károly
és Ferenc, Sziágyi György, Tonesz Ede,
Rozsnyai Mária, Péterffy Antal, Pála M a -
tyás, Horovits Lipót, Jirasek Ferenc, Sza-
lay Károly, Bonts D., Pókás I., Zikó J., stb.
A t z é l P e t e r h i v a t k o z á s s a l G a l J e n ő
valóval telt utasításra kiejti, hogy miután
hegyaljánkat a filoxera csaknem egészen
tönkre tette a most mikénti beültetésének
fontos kérdése előtt állunk — javasolja,
hogy alakuljon egy részvénytársaság, mely
egy telepet létesítsen részvények útján olt-
ványok előállítására. Erre nézve indítvá-
nyozza az értekezletet megjelenteknek, hogy
az aláírási ívek a részvényesek gyűjtésére
minél előbb bocsátassanak ki s így már a
következendő tavasszal a szőlőiskolák után
kezdődnek meg a hegyaljának beültetése
Gaál Jenő javaslatai alapján. G a l J e n ő
ezután részletesen elmondta,
hogy a filoxera-kérdés tanulmányozása
érdekében nagy utazásokat tett nevezetesen
Dél Franciaországban. Tavaly, mikor a
pécsi országos filoxera congressuson volt
rész, azt tapasztalta, hogy ott sem voltak
pékek bizonyos ellenszerek biztos hatásá-
ról meggyőződési a filoxerával szemben,
és azután itthon a gazdasági egyesületben

is többször vitatkoztak és tanácskoztak e
felel, de csak az volt az eredménye,
hogy nincs ezer, mely a filoxerát biztosan
pusztítaná. A francia eljárás eredményei
ajánlják, hogy mi is azt követjük. E vég-
ből is azt pártolja, hogy egy oltványok
előállítására szolgáló 50—60 holdnyi telep
létesítését részvények útján. Ezután V a r -
j a s y J o z s e f szövel fel az indítvány mel-
lett s ajánlotta Atzél Pétert elnöknek
bizottsági tagoknak pedig megválasztattak
G a l J e n ő, Vizer Péter, Sarlotti
Domonkos, S z a l a y Károly, Péterffy
Antal, Varjass József, V a r j a s s y
Árpád, S z o n t a g h Gyula, V i n t e r
Adolf és P ó k á s z Imre. A bizottság
azonnal hozzá fog az előmunkálatokhoz.

— A Falk Miksa bennetj. Távozás előtti pár
óránegygyeddél, mint már említettük, Falk képviselő
előkelő nagy társaság kísérte ki kosíton az
indóházhoz. Az ötétemben, hol Falk villásreggeli-
széki, szóba került az asznapi esküvő, valaki meg-
jegyezte, hogy az induló vonattal meg színtén
Budapestre a legeszebb mennyaszonyok egyike. —
„Tudom” — mondá Falk és mosolygott, — „a vö-
legény apja azt mondta nekem, hogy a mennyaszony
a legeszebb leány egészen Európa b a n
Mire én megkérdtem: Ismeri ön az
eszes európai kisasszonyok k a t r o -
végül Falk nagy derűvel köztit.”

— Az ellenőrzési szemlén meg nem je-
lent hadkötelesek névjegyzéke a város ka-
pitányaságához belet küldve további intéz-
kedés végett, hol két napi fogság büntetést
szabtak az illető első nem állottakra.

— A szentes-maóti vasút. E vasút
terve immár a megvalósulás stádiumába
jutott. B e t h l e n grófnak és társá-
nak: T ö r ö k Zoltán képviselőnek siker-
ült egy konzorciumot megnyerni arra
hogy a finanszírozást eszközölje. Bethlen
Márkus gróf több nap óta tartózkodik Ma-
kon. Jövetelével a finanszírozó bizottságot
élté meg, mely e napokban szintén Ma-
kóra rándul Bécéből. — E bizottságos
Vásárhelyen Csongrád megye főispánja is
csatlakozni fog, s így az érdekeltek együtt
fogják bejárni a tervezett vasút egész
vonalát.

— Halálozás. Baróti B e d e Gyula
temesvári kir. ügyész vasárnap reggel rövid
szünetes után 52 éves korában meghalt.
Szeplőtelen jelleme és kifogástalan hiva-
taloskodása, valamint hazafias érzelméi
által szolgálati körén kívül is kiváló társá-
dalmi állást foglalt el.

— Tűz Kurticson. Tegnapra virradólag
éjjel Kurticson tűz tört ki, mely nem kis
rémtétbe ejtette a lakosságot. A tűz —
mint értesültünk — Pável János jó módú
paraszt-gazdánál tört ki, kinek háza, lo-
istállója és egy év apró épületei teljesen le-
égték, s a tüstőlőknek csak a tűz tovább
terjedését sikerült meggátolni. A tüstőlőkben
tevékeny részt vettek Botta Döme jegyző,
Botta János papnövendék, Moravék Elemér
Krip Vilmos községi írnok stb. A tűz álta,
okozott kár még nincsen megállapítva.

— A pikihidi honvédek leleplezési
ünnepejének sorsrendje. Délelőtt 9—10 óráig
isteniszteletet a helybéli rom. kath. tem-
plomban. Istenisztelet után együttes kivon-
ulás a tornatérre a honvédekhez, hol a
Déva felől jövő vonat megérkezése után
(negyed 12 órákor) kezdetét venni a le-
leplezési ünnepély a következő sorsrendben:
1. Janosó Ernő plébános, bizottsági elnök
hírviztele a közönséghez. 2. Ünnepi beszéd.
Tartja méltóságos gróf Kun Géza ur. 3.
Ének, a helybéli férfiak által. 4. Alkalmi
kötelmény. Irta és szavalja Jakab Odón ta-
nár ur. 5. Zene, a helybéli zenekar által. 6.
Ima az elhunyt hősökért. Mondja: Juhász
Izidor pikitelepi ref. pap. 7. Méltóságos
Barceay Kálmán ur, Hunyadmegye alispánja
arcsai honvédelemet és átadja megörözés
végett Piskitelep községi előjáróságának.

— Az ünnepélyen előirandó V i s z s e -
f é n y, emléksorok a pikihidi honvédek
emlék felállításá alkalmából címszó füzet*)
tiszta jövedelme a fedezetlen kiadásokra,
esetleg a honvédek környékének befá-
sítására fog szolgálni. Koszorukat testület-
től és egyesektől szívesen elfogad és a
honvédekhez helyezendő a bizottság. Az
ünnepélyt Wagner Henrik államásmeletti
átkezőjében társasosod követi: „egy terít-
ék ára 0.5 liter borral együtt 1 f r t 20 kr,
mely összeg a vendéglőknek fizetendő”; kü-
lönben étlap szerint is ékezhetheti. Délután
3 órákor kivonulás a pikihidhoz. Szászvá-
ros felől és vissza a rendező vonatok alkalmán
használatok fel (reggeli vonattal
ide, este vissza). Déva felől éppen meg-
felelő a délelőti vonat felhasználása; vissza-
felel pedig Piskiből este 8 órákor Arad felé
induló tehervonatnál az alkalomra Déváng
— remélhetőleg — személyszállítás lesz en-
gedélyezve a rendezés menetével. Hát-
szeg felől megezőző napon (az állomás mel-
lett szálloda van) vagy pedig tekintettel a
visszaútazásra, legelőszérűben kocsival
jöhethi.

— A filoxera pusztítása által elő-
idézett minden oldalról jövő panaszok a
képviselethez pénzügyi bizottságban is
vizsanganra találtak. Bármennyire sajnál-
landó is az órási kár, melyet e rovar ha-
zánkban okozott, mégis rá kell mutatnunk,
hogy a szőlőbirtokosok nagy része nem
egy elégségg körültekintéssel és a filoxe-
ra ellen távollól sem védekeznek oly
mértékben, a mint az lehetséges, és a mi-
ről nemcsak Franciaország példája, ha-
nem Magyarországon is néhány eset ta-
nusodik. Hogy mily biztos sikerrel lehet
a filoxera vesztélyét leküzdeni a követ-
kező két példa mutatja. K e r k á p o l y
egytemi tanár a budai hegyekben levő
kiterjedt szőlőit képes volt, teljesen infu-
ciált kertek középet zöden és dusan
termő állapotban fentartani. Ezek óta ki-
zárólag azt a módot követi, hogy vala-

mennyi tőt, még ha azok nem is látszanak
megtámadva, évenként szénkénnel kezeli;
minden hold szőlőre egy métermázs szén-
kénnel jut és az eredmény tökéletes. J o -
k a i Mór képviselőnek a Svábhegyen van
— szintén teljesen elpusztult kerteik között
— nagy szőlőkert komplexuma, melyet
virágzó és gazdagon termő állapotban az
által tart fenn, hogy már évek óta, mi-
hegy tőt gyanusnak látott, nem várva be
előbb ennek elpusztultát, úgy ezt, mint a
közeli szőlőtöket is teljesen eltávolí-
totta és amerikai szőlővesztéssel — me-
lyeket később megnesesített — pótolja.
Egész kertje ezen eljárás következtében
már teljesen új tövekkel van ellátva, az évi
termés ugyanannyi maradt, a költségek
aránylag csekélyek voltak és Jókainak filoxe-
razermentes szőlője van, melynek bőven
terem. Mint ebből látható, vannak olyan
jó módszerek, melyek biztosan cszra ve-
zethetnek.

— Hirtelen halál. K e s z l e r Károly
tegnap este 9 és 10 óra közt karon-
fogva jött haza a Wittmann vendéglőjéből ne-
jevel, hova vacsorálni jártak. A n ő u t k ö z b e n
hirtelen rosszul lett, leesett és rögtön meg-
halt szívizom hirtelen következtében. A meg-
ijedt férj kétségbeesetten borult meghalt
néj; meleg hullájára, honnan az oda földült
nép vitte öntözési lakására.

— Öngyilkosság. Tápé község (Szeged
mellett) fiatalelgyeje ifj. H e g e d ű s
Ferenz hirtelen lőtte magát; az öngyilkosság
okát nem tudjuk.

— Aradi közúti vaspályá. 1889. évi
november 4-ikétől további intézkedésig ko-
csijainak az indóházról Buzsáki délelőtt 8,
9 és 12 órákor, délután 3, 4 és 5 órákor
közlekednek. Az indóházról a városba az
első kocsi reggel 4 óra 30 perckor, az
utolsó kocsi a postai vonat indulása után
mintegy 9 óra 20 perckor indul. Külön-
osik a nappali órákban rendelkezésre állanak.
Béreltekönyvek a kalauzoknál kaphatók. Egy-
szerint tudósítjuk a tisztelt közönségot,
miserint a személykocsikkal szállított mal-
hákbért sem a társaság, sem annak közösi
nem vállalnak semmiféle közzétséget. Az
igazgatóság.

— Vonatkésés. A tegnap reggel Bud-
apestről érkezé vonat, az ideig ismeretlen
okból egy teljes órát késétt.

— Halálba kergetett szép leány. Az
„Egyetértés” írja: Sok szép leánynak
okozta már vesztét, hogy lelketlen embe-
reknek nagyon is feltűnt a szépségük. Tóth
Tecca csanádpalotai hajadont is az vitte a
sírba, hogy nagyon rajánest és odaváló
tanító ur. A szegény leány sirva ment haza
a mostoha anyjához, hogy védelmezze me-
a tanító zaklatásaitól, de a kegyetlen anya
a helyett, hogy megvédelmezte volna, ki-
tűzte a házából. Azt mondta neki, hogy
azt szegény leány, hogy tőrjön és szol-
gáljon. Tóth Tecca visszament ocséledkedni
a tanítóhoz, a ki, hogy megőrje, igralmat-
lanul elverte. Halálta az atyai nép, a mint
kiáltotta: Gyálaszatos vagy, hitvány vagy!
És a boldogtalan leány, nem tudott olyan
gyalázatos, olyan hitvány lenni, hogy el-
dobja azt a mi a szegény leánynak egye-
dül ékesége. Es mert az érinőtől nem
akart megválni, megvált a rá nézve ki-
nossá vált előtől. Gyufaoldatot ivott és
meghalt.

— Elfogott alkaszitók. A temesvári
rendőrség táviratilag értesítette a budapesti
főkapitányaságot, hogy a 17 éves Grünfeld
Sandort és a 18 éves Klein Sandort, a
kik a budapesti Braun Ignaz órákára
sikkasztást követtek el, letartóztotta. A
fiatal sikkasztókat a postán csípték el, a
hol a csimokra, aljított szilkeiktől
érkezett, poste restante leveleket akarták
átvenni.

— Felfüggesztett előjáróság. Mint nem-
rég már jelentettük, Csizok Marton, Denta
közseg segédszolgálya a közösi pénztárból
kétezer forintot elcsikkasztott és megöcsö-
kített. A vizsgálát kiderítette, hogy csak az elő-
járóság példatlan hanyagsága mellett siker-
ülhetett a lopás vasszekrényből. Ennek kö-
vetkeztében a főszolgabíró Stojanov Szvetvo-
vár közösi pénztárázó hivataltól felfüg-
gesztette; a közösi bíró Domonkos János
és a körjegyző Heizek Venczel ellen pe-
dik vizsgálatot indított. Egyuttal lugatlan
vagyongukra a hiányzó pénzösszeg erejéig a
bünyei zárlatot illetve a biztosítási végre-
hajást foganatosította.

— Bitangaságban. Két sülde malacz a
kapitányaságnál bitangaságban van. A tulaj-
donos értesítettik, hogy vegye át.

— Elvesztett lovak. Dragunir Todor,
kuvini lakosnak egy M. és A. bélyeges kan-
csaja 2 éves osikójával vagy tovább állott a
határból, vagy tovább állítottatott valami jó
kedvelő által. Köröztetik.

— Talált esernyő. Tegnapelőtt reggel
a vasúthoz vezető uton egy finom esernyő
találtatott. Tulajdonos: a kapitányaságnál át
veheti.

A közönség köréből*)
Borosjenő okt. 28.
— Egy kis válcza az „Arad és Vidéke”
r. l. jének. —

Mikor a nagy türelmő közönség azt
látja, hogy emberek, kik vizet prédikálnak
s börtönnek a catoji szigorúsággal bíralnak
erkölcsöt és erényt, melyek ellen pedig ök
vétenek legtöbbet, hát legfőbbül gunyosan
mosolyog, ha pedig azt tapasztalja, hogy az
egyéni gyűlöletnek nem indokolt dühével
tamadnak meg a tisztas közszolgálatban
megöcsögtet egyeket nyilvánosan ok nélkül
oly dolgok miatt, melyekkel egyéni sérelmük

semmi összefüggésben nincs, hát akkor az
undor bizonyos nemével löki félre a lapot
s ugyanoly undorral fordulnak el a mindig
posványt és a szemétdobot kutató s ke-
reső nyiltterezőtől és cikkekötőtől, — de ha
végre azt látják, hogy az egyéni gyűlöletből
s részben magánérdekből származó támadás
valóságos hájzává lesz, egy teljes megelé-
gedésre működő 24-ik kitüntetés érdemei-
től kizárva ellen, hát akkor annak
a túlzott és tisztességes érzelmő közö-
ségnek is, melyet a szenvedély elvakultta
nem tett, közeletségével válik sikra lépni
hogy minden, a mit az „Arad és Vidéke”
f. évi október 24-iki számában, Csizán An-
tal főszolgabíró ur ellen irányított köz-
sított csupán az ő gyűlöletből elvakított, nem
akarjuk mondani megháborodott gondolata-
nak a agyremének szüleménye, melyet mi
közönség és az újságrészhez nem igen
értő emberek úgy magunk közt h zugsá-
nak szokunk nevezni.

— Ezen közeletségérzet adja a mi ke-
zünkbe is a tollat, hogy egy „Ne tovább!”-ot
kiáltunk vele az igen tisztelt rendez leve-
lező s fői minden egyéb elé, s kijelentünk,
hogy minden, a mit az „Arad és Vidéke”
f. évi október 24-iki számában, Csizán An-
tal főszolgabíró ur ellen irányított köz-
sított csupán az ő gyűlöletből elvakított, nem
akarjuk mondani megháborodott gondolata-
nak a agyremének szüleménye, melyet mi
közönség és az újságrészhez nem igen
értő emberek úgy magunk közt h zugsá-
nak szokunk nevezni.

— Mi borosjenőiek azt mindnyájan tudjuk,
sőt sok minden mást is tudunk, de mert
vannak emberek, kik el nem tudhatják ké-
pzelní indokát e folytonos támadásnak, köze-
letségünk a közönség felvilágosítása szem-
pontjából feltűnt: az indokokat, melyek
az igen tisztelt rendez levelező urat a köz-
jó (?) érdekében oly vehemens támadásra in-
gerlik.

— Aligha csalódunk, ha azt mondjuk,
hogy a támadás egyik indoka a rendez leve-
lező urnak azon magasán származó ne-
mes érsége, melynek fogva nem fér össze
lelkületével, hogy gyűlöletből egyebet érez-
zen azon egyén iránt, ki minden töle tel-
hető elkövetett, hogy a rendez levelező ur
a jelenlegi hivatali állást elnyerhesse. Hjal a hála
csak közönséges emberek szokása és nema
kitűnő tolu nagy szellemeké!

— De az meg már épen megboszathatlan
dolog, hogy a mikor a rendez levelező urat
a borosjenői honvéd tisztárik egy tagja le-
veléig aljas, gyáva embernek titulálta s
ennek nagyobb bizonyosságát a levél
másolatát a kaszinó asztalára is kitélte,
s midőn annak folytán a rendez leve-
lező ur semminemű elégtételt nem sze-
rezvén, a kaszinóból való kigilyözés
indítványoztatott, mondjuk, akkor a főbíró
volt az, ki egyetlen embert sem befolyá-
solt a rendez levelező ur kigilyözésére, pe-
dig a rendez levelező ur nagyon jól tudja,
hogy ha ez a közönségség nincs meg, akkor
nem ment volna tönkre ő miatta a boros-
jenő kaszinó azon egyszerű okból: mert ő
már tagja nem volna.

— De a gyűlöletnek legmagasabb foka
kellett hogy előlga a levelező urat, midőn
látta, hogy a s ő k i n e m l e p é s
s e folytán a tagok által elhagyott ka-
szinó áreszen áll: a főbíró
méréselt egy új helyiséget ideiglenes ka-
szinó gyanánt kibérlni s a borosjenő in-
telligenciát a belépésre felhívni, úgy azon-
ban, hogy abba épen a rendez levelező ur-
nak belépnie lehetetlenné tétellett.

— Ezek levén az indokok, melyek léte-
adnak a folytonos támadásnak s melyek
miatt a közügyek védelmének előzaja
alatt az egyéni bosszu dühöngésének erejé-
vel támadja levelező ur azon fértit,
kinek hogy erélyes keőre szükség van
ezen járásnak, arról mi, kik nem
handabandán, hanem gondolkozni szok-
tunk, meg vagyunk győződve s azért bátrak
vagyunk kiáltani „Ne tovább!” tisztelt leve-
lező ur, mert mindennek megvan a maga
határa, még a mi csöndes türelmünknek is.
(Többsz.)

Színház
— „Figaro házassága” Beaumarchais
elővilláitellen értékű vigjátéka került színre
az este. Egy kicsit merész vállalkozás volt,
mer erőkét és gyors menetű előadást igény-
elt a XV Lajos korabeli arisztokracziát
szatíriszó vigjáték. Es a gyors tempo pedig
rem volt meg mindig, mert a szereplők egy
része gyakran várt a sugóra. Így aztán a
darab helyiél közel fárastörtévé vált a hall-
gatóra nézve. A szerepek részletesezőbe
nem bocsátkozunk. A rendezés azonban ki-
elégített, s a csoportosítások ügyesen foly-
tak le.

KÖZGAZDASÁG.
VEGYES KÖZLEMENYEK.

A magyar államvasutak 42-ik heti be-
vételeinek kimutatása: 1889. október 15—21:
utások száma 206,500, árak 135,600 tonna:
bevétel 906,300 f r t, 1888. hasonló szakában
966,791 f r t, ez idén kevesebb 60,491 f r t tál;
1889. janu. 1. október 21: utások száma
5.746,070, árak 6.408,560 tonna, bevétel
31.650,575 f r t, 1888. hasonló szakában
32.092,592 f r t, ez idén kevesebb 442,017
lo. intal.

— A budapest-pécsi vasut 42-dik heti
bevételeinek kimutatása: 1889. évi október
15—21: utások száma 5478, árak 7086
tonna; bevétel 28,067 f r t, 1888. hasonló
szakában 33,723 f r t, ez idén kev sebb 5566
frtál; 1889. január 1.—okt. 21: utások
száma 140,712, árak 288,570 tonna; bevétel
1.870,573 f r t, 1888. hasonló szakában
1.270,021 f r t, ez idén kevesebb 99,448
forinttal.

— Bofalu állomásnak az összes gyors
és teheráru forgalomra való megnyitása. A
m. kir. államvasutak Ióvia predeali vonalán
fekvő és eddig csak személy és polgyász
forgalomra berendezett Bofalu állomás f.
évi november hó 1-én az összes gyors és
teheráru forgalomra megnyitatták. Ezen álló-
mással való forgalomban további díjazásból
intézkedésig a díjazásban követezőleg esz-
közlöttek. a) A Bofalu állomáson fel vagy
leadandó a m. k. áll. v. Fődváron tul fekvő
állomásaira, illetve onnan szállítandó kül-
eményeknél mindazon viszonylatokban, me-
lyekre nézve a m. kir. államvasutak helyi
árudíjazásában (II. rész.) állomási vagy
csomóponti díjazások állanak fenn, az
azokban Földvár állomásra nézve foglalt
díjtételek a követező illetékekkel folemlve
nyernek alkalmazást és pedig:

Földvárra vagy onnan (átmenőleg)
Szálitái illeték 100 kigrként o. é. ezüst
krajczároknak. Bofalu Gyorsúrak közönsé-
ges 116 mérsékelt 87. Teherárak I. oszt.
(red. oszt.) 66, II. osztály 47, terjedelmi
árak 113. Teherárak mérsékelt kocsiar-
ományi osztályok A) 34, B) 24, C) 20. Te-
herárak külön díjazások a) 5000 kilogr.
feladásánál 34, b) 10000 kilogramm feladá-
sánál 30,32 2-0, 1-80 kivételes díjazás 1-9
b) Minden egyéb viszonylatban s illetve
mindazon esetben, midőn a díjazás a
kilométertávolság szerint eszközlendő, a m.
kir. államvasutak kilométermutatójában Bot-
falura nézve megállapított távolságok után
a díjkiszámítási táblázatok szerinti díjtételek
vagy esetleg a díjkiszámítási táblázatokban
nem foglalt kivételes díjazások alapján ki-
pútolandó díjtételek fognak alkalmaztatni
Budapesten, 1889. október hó 25. Az igaz-
gatóság.

— Bordíjazások hatályának kiter-
jesztése. Ertesítjük a t. szállító közönséget,
miserint az egyrészt magyarországi, más-
részt Laube és Drexler-Elbarrak part állo-
mások között 1885 évi szeptember 1-je
óta érvényes díjazásokba hordókban szá-
llítandó borra nézve foglalt-rovátolás és
visszatérítés útján érvényes — 5 számú ki-
vételes díjazásbetelei eszontul ládádba
caomogolt borküldeményekre is alkalmaz-
tatni fognak. Budapest, 1889. október
24-én. M. kir. államvasutak igazgatósága,
a résztes vasutak nevében is.

— A magyar vasuti költelek díjazásb
II. rész. 1889. évi augusztus hó 1-től ér-
vényes VIII. füzetében (a 13. oldal) a
h é t h á r s p a l o t a i viszonylat I.
o s t á l y n díjtétele 169.1 krról 269.1
krra helyesbítettik. Budapest, 1889. okto-
ber 23-án. M. kir. államvasutak igazgatósá-
ga.

— Szász-fizlet —
(Október 28.)

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban 4875 —
49, kisinyben 49,25 hordó néllál pr 100
Liter %, beleértve 35 f r t fogyasztásiadó.

— Budapesti gabnatházak —
(Október 28.)

Mérsékelt kimalát, gyenge vételkedv,
Forgalom 10.000. Tavasi buza 863—64,
május—juniusi kukorica 614—16, ősz szab
723—26.

Hivatalos ártályam
budapesti áru- és árték társaság 1889. évi
október hó 28-án.

Magyar aranyjárdék 4. m.	101.50
magyar papírdárdék 5.	97.50
magyar vasuti kölcsön	—
magyar keleti vasuti államkötvény	98.75
magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	117.50
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	112.75
magyar földtehermentesítő kötvény	104.75
magyar földtehermentesítő kötv. sáradék	104.75
Temes-bánati földtehermentesítő kötvény	104.75
Temes-bánati földtehermentesítő kötv. sár.	104.75
Erélyi földtehermentesítő kötvény	104.75
Horvát-szlavon földtehermentesítő kötvény	104.75
Magyar szőlődezsma váltási kötvény	99.75
Magyar nyereségy-sorsjegyi kötvény	140.—
Tiszszabályozási és engedési sorsjegy	128.50
Ostráki járdák papírban	85.50
Ostráki járdák esztében	86.—
Ostráki járdák aranyban	109.75
1860-iki ostráki államorsjegy	139.—

	Pénz	Ar		Pénz	Ar		Pénz	Ar
M. kir. arany. adóment. 48	99 50	99 80	Magy. orsz. bank részvény-társaság	—	—	Pest'i közti vaspálya	430	432
M. papírárdekek adóment. 58	—	—	Osztrák hitelintézet	903 90	304 10	Pesti közti vasp. élvezet-jegyek	110	215
M. vasuti köl. 120 f. o. é. (300 fe.) 58	94 55	94 85	Osztr.-magyar bank	880	885	Budapesti III. ker. takarék.	168	110
M. v. köl. 120 f. egyes dbkban	—	—	I. magyar iparbank	158	155 60	Országos központi	452	457
M. 1869. kel. v. s. köv. (els.)	—	—	Pesti magy. keresk. bank	712	715	Pesti hazai elost	7325	7525
adóment. 58	—	—	Bécsi bizt. társulat	168	17	Egyesült Brdapest fővárosi takp.	452	455
M. 1873. kel. ár. v. szb. (els.)	99 75	100 25	Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	215	—	Magyar ált. takarékp. részvény.	88	89
adóment. 58	—	—	Első magy. általános bizt. társ.	3140	3150	Alagut	145	147
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 58	112 25	113	Foncere pesti bizt. társ.	66 50	67	Általános waggon köles. társaság	69	72
M. kir. nyerevény-köcsön 100 f. r. 50 f. árba	137 50	138 50	Magyar-francia bizt. társ.	—	160	„Franklin“-társulat	198	200
Tiszai s. szegedi köleson 48	130	131	Pannonia vissz. társ.	945	955	Ganz és társ. vasón. és gépgyár	826	830
M. k. földm. kövények 58	104 75	105 25	Concordia malom	528	531	Geschwindt-féle szeszgyár	330	332
rad. 58	104 75	105 25	Első budapesti malom	1045	1050	Gyapjuni. és biz. I. magyar	246	250
M. k. földm. kövények temesi 58	104 75	105 25	Erzsebet malom	242	244	Keresk. épülete	675	—
rad. 58	104 75	105 25	Hengermalom	595	600	Könyvnyomda „Athenaeum“	444	448
M. k. földm. kövények horvátországi 58	104 75	105 25	Lutza malom	252	255	Pesti	1070	1100
rad. 58	104 75	105 25	Molnárak és stúók mal.	353	354	Köszéb és téglagy. (Drasche)	221	222
M. k. földm. kövények erdélyi 58	104 75	105 52	Pannonia malom	765	760	Nemzetközi waggon-köleson-részv.	59	60
rad. 58	104 75	105 25	Viktoria malom	130	132	Pesti építő-társaság	—	—
M. k. földm. kövények horvátországi 58	104 75	105 52	„Adria“ m. tengeri hajó	—	—	Rimamurány-salgótarj. vasutv. társ.	100	101
rad. 58	104 75	105 25	Álföld-fiumei vasut 58	175 50	176 50	Salgótarjani köszéb.	171	172
M. k. földm. kövények erdélyi 58	104 75	105 52	Báttaszéki domb-zakány	—	—	Schlik-féle vas. és gépgyár	152	154
rad. 58	104 75	105 25	Déli vasut 58	—	—	Schlik-féle vas. és gépgyár II. kib.	810	820
M. k. földm. kövények erdélyi 58	104 75	105 52	Erdélyi vasut 58	154 50	155 50	Sertészlázló	270	274
rad. 58	104 75	105 25	Győr-sopron-ebenfurti vasut	142	143	Sós úti kőbánya	—	—
M. k. földm. kövények erdélyi 58	104 75	105 52	Kassa-erdőbergyi vasut	180 50	181 60	Spodium- és csotliasztyár	110	120
rad. 58	104 75	105 25	Magyar galicjai vasut	157 60	158	Szálloda-részvénytársaság	104	106
M. k. földm. kövények erdélyi 58	104 75	105 52	M. ny. v. (ez. győr-giác.) vasut	232 50	233	Tégl. és mészegőző üjaki	149	150
rad. 58	104 75	105 25	Oztrák államvasut 58	188	189	Törk dohányrészvény	—	—
M. k. földm. kövények erdélyi 58	104 75	105 52	Pécs barcsi vasut 58	246	248	Gótzéglagyár kőbányai	25	255
rad. 58	104 75	105 25	Tiszai vidéki vasut 58	—	—	Mjez.-bank ny. köleson köv. 4. sz.	20	105 50
M. k. földm. kövények erdélyi 58	104 75	105 52	Osztr. dunagőzbányái	—	—			
rad. 58	104 75	105 25						

Hirdetmény.

A nagym. m. kir. belügyminiszterium 61369 | 2-1884 szám alatt kelt intézményével jóváhagyott 12757 | 403-1884 sz. szabályrendelet alapján minden ház és telek tulajdonos felhívatik, hogy közvetlenül vagy közvetlenül a nem látott utózába h. házak és telkei előtt a gyalogjárót f. évi november 30-ig terjedő idő alatt 1 és fél méter szélességben és 15 cm-ter magasságban homok réteggel akként borítsa be, hogy a vízvezető árok vagy folyóka felé 5 cm-ternyi eséssel bírjon. Ha a gyalogjáró 1 és fél méternyi kekegyebbe lenne, akkor az egészben felelősséget vállaló borítandó homok-réteggel borítandó.

Kötelékek a ház és telek tulajdonosok a gyalogjárók mellett elvonuló vízvezető árok telekük és házuk melletti szövegének hosszában a mérnöki hivatal által előírt utasítás és méretek szerint megadni, azt tisztán tartani, nem költözni a kötelek ezen vízvezető árokokon keresztül, illetve kősi lejáratainál hidat építeni és jó karban tartani.

Kik ezen rendelkezést meg nem tartják, illetve meg az egyik köteleket el és a városi szegényalap javára 2-25 f. terjedő pénzbüntetésre, behajtathatóság esetén 12 óráról 3 napig terjedő elzárás-sal fognak büntetve.

Ezen büntetésen felül az elmulasztott munkák az illető ház vagy telek tulajdonosok tőrhére hatóságilag fognak eszközölteni.

Arad, 1889. okt. 8.

Urbányi, főkapitány.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi magy. kir. Miniszter ur Ö Nagyméltóságának rendelete folytán a m. kir. államvasutak igazgatósága vezetése alatt a Zákányi Dráva-híd alapozási, alázási és biztosítási munkáinak helyreállítására ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Ajánlatok csak az összes itt felsorolt munkákra tehetők.

Az ajánlatok alapján szolgáló tervek a tervezeti árjegyzék és költség előírászat, a munkák végrehajtására vonatkozó feltételek, továbbá az ajánlati minták és pályázati feltételek a m. kir. államvasutak D I. szakosztályának építési irodájában (Budapest VI. Andrassy-ut 73-75. szám III. emelet 35. ajtó) f. évi október 21-től fogva reggeli 9 óráig délután 1 óráig megtekinthetők.

Az ajánlati megtervezéshez megkívántató művelet szinten a fentebb említett helységben f. é. október 24-től kezdve megszerkezhető.

Ezen építés tárgyában teendő ajánlatok legkésőbb f. évi november hó 16 napjának déli 12 órájáig nyújthatók be a m. kir. államvasutak igazgatósági épületében Andrassy-ut 73-75. sz. a az I-ső emeleten A I. (ált. f. évi igazolási) szakosztály főnökénél.

Minden ajánlat bélyegzetre, lepecsételve és a következő felirattal nyújtható be.

„Ajánlat a Zákány és Kaproncza állomások között építendő vasuti Dráva-híd építési munkáinak elvállalására.“

A munkák elvállalására 16,000 f. r. b. pénzt készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban, legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon vagyis f. évi november 15-ig déli 12 óráig letétbe a m. kir. államvasutak főpénztárában (Budapest VI. Andrassy-ut 73-75. sz. földszin).

Értékpapírok a letételt megelőző nap tőzsdei árfolyama szerint, de emmi esetre névértéken felül — a napi árfolyam 90 százalékával számítatnak.

Posta útján beküldendő ajánlatok és b. pénztéti vény mellett adandók fel Budapest 1889. okt. 18.

A m. k. államvasutak igazgatósága.

Hirdetmény.

A szárazsági ármentesítő és belvízvezető társulat által célba vett kisíratos-tornyai csatorna részére Forray-Nagy-Iratos község határában elfoglalandó területekre nézve kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Ö Nagyméltóságának folyó hó 4-éről 51288 | 1889. sz. a. kelt leiratával a kisajátítási eljárás elrendelvényén, ennek megejtésére jelen szám és kelet alatti határozatunkkal bizottság küldetett ki, s tárgyalási határidőül Forray-Nagy-Iratos községéhez

folyó évi november hó 14-ének délelőtti 10 órája

tűzetik ki, egyszersmind pedig a kisajátítási tervrajz és összeírás F.-N.-Iratos községéhez, a tárgyalási határrnapig közszemlére kitétetni rendeltetik.

A tárgyalásnál jogában áll minden tulajdonosnak a kisajátítás terv ellen, s minden teleknek érdekletteknek a felajánlott kártalanítási ár ellen felszólalni s kifogásait jegyzőkönyvre vétetni. A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

Miről e hirdetmény, az érdeklettek tudomása végett az 1881. XLII. t. cz. 33. és következő §§-aira utalással, azzal tételük közzé, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása fölött akkor is érdemileg határoz, ha az érdeklettek közül senki sem jelen meg.

Kelt Aradvármegye közigazgatási bizottságának Aradon, 1889. évi október hó 18-án tartott üléséből.

Fábián,
főispán.

1510 | 1889. 467-23

ARVERÉSI HIRDETÉS.

A borosabesi tekintetes főszolgabíró urnak 2933 | 1889. sz. rendelete folytán Krokna község vadászati joga az 1883. évi XX. t. cz. 3. §. értelmében a hivatolt t. cz. §-ban foglalt községi lakosság kedvezményének fenntartása mellett 1889. évi augusztus 15-től 1895. évi június 31-ig, hat egymásután következő évek időtartamára f. évi november 8-án, d. e. 9 órakor Krokna község székhelyén ujjól kitűzött árverési határrnapon a megállapított feltételekhez képest a legtöbbet ígérőnek kiadtni fog.

Krokna, 1889. okt. 20.

Oany György,
körjegyző.

16157-1889.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelésügyi magyar királyi miniszterium 4979-1889 számú rendeletével fogva ezennel közhírré tétetik, hogy a szénkéneg beszerzési ára, mely eddig az állami, nevezetesen a ménesi szénkéneg raktárnál métermázsánként 22, a tarzali és budafoki szénkéneg raktáránál métermázsánként 24 forintban volt megállapítva, ezenal métermázsánként 15 f. r. szállítatik le.

Arad sz. kir. város tanácsának 1889. szept. 28-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Nyonatja és kiadja az Ungerleider-féle-könyvnyomda Aradon.

A szénkéneg leszállított ára az említett raktárak helyén értendő, a raktárakból a megrendelési helyre való szállítás, valamint a kitért szénkénegedényeknek visszaszállítási költségei a megrendelőt terhelik.

Azok, kik a szénkéneg megrendelni szándékoznak, a miniszteriumhoz, esetleg a ménesi raktárra nézve a ménesi, a tarzali raktárra nézve a tarzali, a budafoki raktárra nézve a budapesti vinczellár-iskolák igazgatóságához forduljanak.

A szénkéneg ára utánvétezés útján szedetik be.

Arad, 1889. évi október 7-én.

A városi tanács.

Hirdetmény.

Az 1890 évi egyenes-adó kivetési munkálatok foganatba veendőik lévén, felhívatik Arad sz. kir. város lakossága, miszerint az adóköteles egyének és tárgyak összeírására kiküldött hatósági közegek kérdéseire lelkiismeretesen és legjobb tudomása szerint feleljen, mert ki az összeíró közegeket valóban bementásokkal ténv. vezetői, vagy munkájokban bármiképpen akadályozza, az 1883. évi XLIV. t. cz. 10. §-a értelmében 1-50 f. r. terjedhető bírsággal lesz sújtandó.

Eelhívatik továbbá a városi közönsége, miszerint az adókövetés alapjául szolgáló vallomási íveket, melyek ingyen, vétbizon. itvány mellett az adóügyi osztályban vehetők át, az alább kitűzött határidők alatt, a polgármester megbízásából K. l. ényi János adóügyi alszámvevőnél, a saját érdekében beadni el ne mulassza, és pedig:

A házberjévedelmi vallomásokot az állami vagy községi, vagy állami és községi adómentes lakrészek külön feltüntetése mellett f. é. november 15-ig.

A kereseti adó III. osztálya alá tartozó üzletek, kereskedések vállalatok, iparok vagy más előre nem tudható jövedelmű haszonhajtó foglalkozások jövedelmeire vonatkozó vallomásokot f. é. november 15-ig.

A kereseti adó IV. osztálya alá tartozó meghatározott évi vagy havi fizetést élvezők évi vagy havi illetményeikre vonatkozó vallomásaikat, továbbá a tőkeamat-adó tárgyat képező kamat- vagy díjtáradéokra vonatkozó vallomásokat f. évi november 15-ig.

Az általános jövedelmi pótdó kisza nitásánál levonandó inga lanokra betáblázott és a folyó évben tényleg fizetett adóssági kamatokra vonatkozó vallomásokot folyó évi december 15-ig.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyetek jövedelmeikre vonatkozó vallomásaikat 1890. évi februárius 28-ig.

A fentérintett vallomások pontos beadása a felek érdekében lévén, megjegyeztek, miszerint a házberadó és III. osztályú kereseti adó az 1890., 1891. és 1892. évekre fog ez utal megállapítani, továbbá, hogy az adótergyaknak és adóköteles jövedelmeknek a kincstár megkötésébe kerüléséből való eltitkolása az 1883. XLIV. törvényzikk 100-§-a értelmében 1-500 f. r. terjedhető bírsággal von maga után.

Arad sz. kir. város tanácsának 1889. szept. 28-án tartott üléséből.

A városi tanács.

Hirdetmény.

A m. k. VIII. honvéd kiegészítő parancsnoksággal történt közös megállapodás folytán az ellenőrzési szemlének megtartására f. évi november hó 2. és 3-ára határozatott.

Ezen szemlére az 1878., 1879., 1880., 1881., 1882., 1883., 1884., 1885., 1886., 1887. s 1888. évből illetőleg az összes e városban tartozkók, helybeli vagy idegen illetőségű honvédek, honvédhuszárok, honvéd póttartalékosok és a Landwehrek, kik a f. ében tényleges szolgálatra, vagy fegyvergyakorlatra bevonulva nem voltak, az aradi 3-ik honvédszázalaj parancsnokság hivatalos helyiségében és pedig f. évi november 2-án a helybeli és 3-án az idegen illetőségűek mindenkor pontban reggeli 9 órakor honvéd igazolványi könyveikkel személyesen megjelenni kötelezettek, figyelemre, hogy az elmaradottak az utasítás 48. §. 12. pontjához képest utószemlére Lugosra a f. évi parancsnoksághoz bevonulni tartoznak; mindazok pedig, akik elmaradásukat szabályszerűen nem igazolhatják, a f. évi parancsnokság által szigorúan fognak megbüntetve.

Aradon, 1889. évi október hó 23-ik napján.

A városi tanács.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága különféle leltári tárgyaknak u. m.:

1. Műhelyi és pályafentartási célokra szolgáló acél- és vasszerszámok.
2. Vasuti célokra szolgáló acél- és kovácsolt vaseszközök, bélyegzők, ólomzár, fogók stb.
3. Ontott vasszerszámok és eszközök, továbbá fából és vasból összeállított szerszámok és eszközök
4. Butorok, asztalok, kárpitos- és esztérgályos készítmények.
5. Bádognak és lámpagyári készítmények.
6. Ágymaték és pokróczok.
7. Acés és kádár készítmények.
8. Tűzoltó-szerek és érczöntvények.
9. Vasból való pénz- és menetjegy-szekeréyek.
10. Villamos-jelzési és levelezési eszközök.
11. Különlékek u. m. tömlők, ponyvák, óras, műszerész-bőröndös, szűcs és szijgyártó készítmények stb. 3 éven át leendő szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

E hirdetmény teljes szövege és bővebb felvilágosítás a m. kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltár beszerzési osztályánál (Andrassy-ut 75. szám, I. emelet, 47. ajtó) kapható. A pályázati hirdetmény a részletes szakszerű kimutatás és az ajánlati minta a kolozsvári üzletvezetőnél is megtekinthető. Az ezen pályázatra vonatkozó irvenként 50 kr. b. b. leltárral ellátandó ajánlatok 1889. évi december 10-én, déli 12 óráig, ugyancsak említett szakszótálynál benyújthatók vagy posta útján beküldendők.

Budapest, 1889. október 17.

Az igazgatóság.